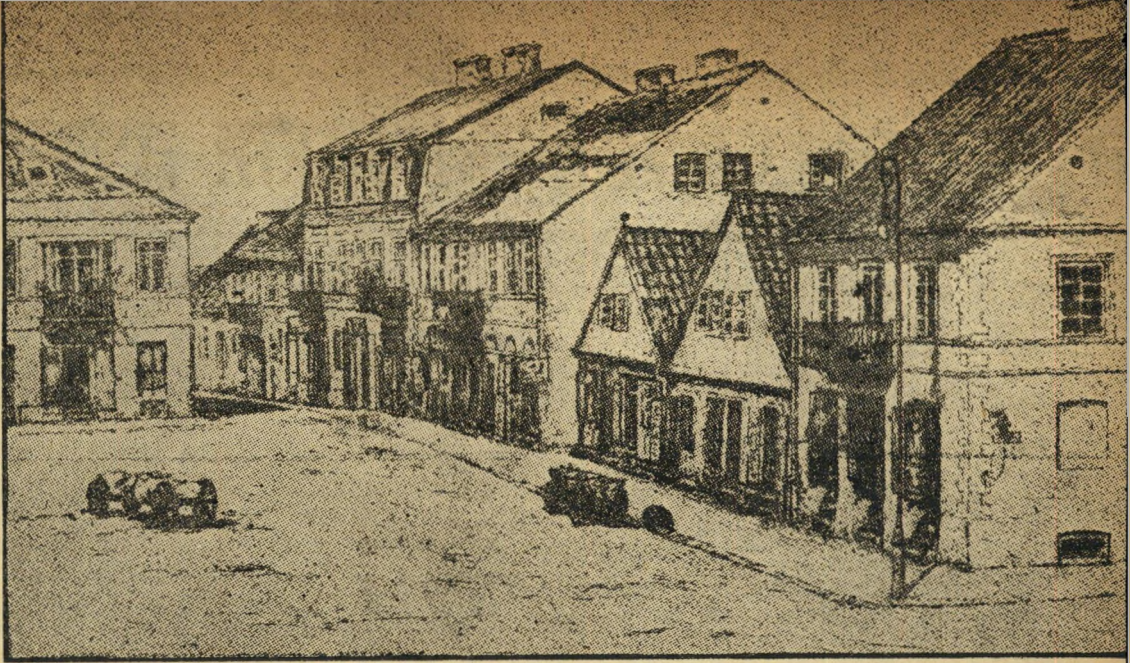


70 השנים של בי"ג

תערובת של המנצח סטוקובסקי ואחד הגמדים של שלגיה" - כך וגדיר וחוודש עונן צרפתי את הופתו החיצונית.

היתה זאת הגדרה טובה גם לאופיו הפנימי של האיש שמגאו לו השבוע 70 שנה. יש שהוא מונעלה לפטגות הרוח, דומה למנצח על המקלטה ה" יוצרת של דור שלם. יש שהוא יורד, כעבור רגע בלבד, למעמקים של נק" מנות אישית זעירה.

מעריציו רואים בו ענק היסטורי, יורשם של יהושע בן-נון, עזרא ונחמיה. שונאיו רואים בו גמד רשע, מלא שנאות אישיות כרימון. יתכן מאד ששני המחנות צודקים.



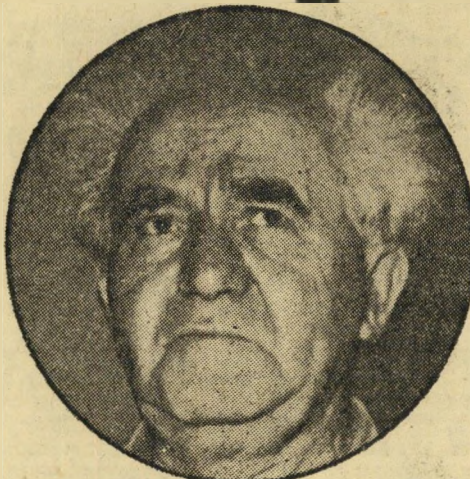
מכניזנסק ניד

לודאי שהצעיר מפלונסק טרם ראה מכונית אחת כואת בעיניו.

הנוער שגול בין בתי העץ אדומי-הרעפים של פלונסק היה לאומני. הוא חלם על זכות ההגדרה העצמאית של העמים הקטנים. הפולנים חלמו על פולין משוחררת, שתהפוך מעצמה גדולה ועצמאית. חלומות דומים ניקרו בלבם של צעירים ליטאים וצ'כים, קראטים וסלובאקים.

בלב הנוער היהודי הטוב ריחפו חלומות דומים של עצמאות וחרות בארץ רחוקה, אי שם במזרח התיכון, ארץ אותה הכירו יפה מספרי התנ"ך ומשירי יהודה הלוי. מציאותה העגומה של ארץ זו היתה זרה להם לחלוטין. תולדותיה ב-1300 השנים האחרונות לא עניינו אותם כמאומה.

וה אדם אינו מסוגל להרים את עצמו בשרוכי הנעליים של עצמו. הוא יכול לעלות לגדולה רק בעומדו איתן על הבסיס הרוחני שהתגבש בו בנע ריו. דויד בן-גוריון הוא באמת "אחד בדורו", יותר מכל אדם אחר, הוא מסמל את האפשרויות וההישגים של דורו, דור ילידי אירופה וחניכיה, שעלו לארץ והקימו בה מרכז חדש לעם היהודי. דויד גרין הבין מאין כמוהו את הלם-הלב של דור זה. הוא הצליח מאין כמוהו לתרגם את תכונותיו ומאחיו של הדור לשפת המעשים הפוליטיים. והוא לא הצליח בשום דבר שהיה מעבר לעולם התכונות והמאחיים של דורו, כל דבר שהצריך תכונות והשקפות ומאחיים אחרים.



עוידה בוקר



גאח

אורי אבנרי

הפקיד התורכני נטל לידו את הפספורט הרוסי והחתימו. המיסמך, שנשא עליו את הגשר הקיסרי של ניקולי השני, צאכ כל הרוסים, הכיל את הפרטים העיקריים על נושאו. השם היה דויד גרין. המוצא היה מפלונסק, בקירבת ורשא. הגיל היה כמעט 20. זה היה לפני 50 שנה וחודש. הביוגראפיה הרשמית של דויד בן-גוריון מתארת את המאורע בצבעים בהירים: "הירידה בחוף יפו, בסירות הערבים הסוחבים ומטלטלים וזורקים אנשים וחפצים בקולי קולות, בשפה זרה ומזוהה ובתנועות ידיות מורחיות - לא היתה מן הדברים הקלים והנעימים ביותר. אכן, הפגישה הראשונה עם אדמת הארץ לא היתה פיוטית כלל."

זהו קטע חשוב מאד להבנת דרכו של האיש, שהכתוב דברים אלה לסופרת המעריצה. הצעיר מפולין נפגש בפעם הראשונה עם בני הארץ הערביים. בעיני ילד פלונסק, היתה שפתם זרה ומזוהה. בסגנון של בוז ורחמים הוא קרא לתנועותיהם "מורחיות", בהכרה מלאה שהוא עצמו הנהו איש המערב המפואר. ההתרשמות שלו מן הערבי הראשון שראה בחייו היתה שלילית בהחלט.

לא היה זה נער שירד בקיץ, מלא בוז וזילזול, מסירתו של הסוחר הערבי בחוף יפו. לא היה זה ילד בראשית דרכו, בעל נשמה טריה ובלתי-מעוצבת. לא היה זה אדם שהשאיר מאחוריו את הכל, מוכן ומוזמן להתחיל את חייו מן הרגע הזה מחדש. זהו המפתח להבנת כל חייו של דויד בן-גוריון: הצעיר שבא ליפו, ימים מעטים לפני יום הולדתו ה-20, היה אישיות מוגמרת. בין בית-אביו, ברחוב העזים של פלונסק, לבין חדרי הלימודים בוורשא, יוצקו סופית כל דפוסי נשמתו, מוחו ושכלו.

מאחוריו כבר היו שנים ארוכות של פעילות פוליטית. מאחוריו היו הנאומים הלהיטים בבית-הכנסת של פלונסק, נגד הסוציאליסטים האנטי-ציוניים. לפני שראה את הערבי החי הראשון בחייו, כבר היתה השקפת-עולמו קבועה ומוגדרת סופית במאות מאמרים. בצדק יכול בן-גוריון לטעון שמאו לא שינה את דעותיו כמאומה. בני הדור הצעיר בישראל זוכרים כיום בקושי את ימי השלטון הבריטי בארץ. לגבי הצעירים המגינים ברגע זה על גבולות ישראל, גם מלחמת תש"ח היא פרק של היסטוריה רחוקה, הרקע הרומנטי של ינקות הכוזבים. אין הם מסוגלים אף להעלות על דעתם כיצד נראה העולם בימים שדויד גרין מפלונסק היה בן גילם. היו אלה ימי הזוהר של אירופה. משנחאי ועד דאקאר היתה קיימת עצמה פוליטית של עמים משועבדים בגלוי או בנסתר. מעצמות גדולות כמו הולנד ובלגיה שלטו על אימפריות נרחבות. השלטון הבריטי במצרים ובהודו נראה מובטח לאלף שנים. יחידה בינלאומית של צבאות אירופה ואמריקה דיכאה מרידה מנוחכת של לוחמי-חופש בסין. שנתיים לפני כן המריא המטוס הנסיוני הראשון בעולם, ומיטב מצביאי העולם צחקו למשמע האפשרות שמכונה שבירה זו תהיה אי-פעם חשובה במלחמה. המושג רדיו היה בלתי-ידוע. בדרכיה-עפר של אמריקה ואירופה התגלגלו מכוניות מזוהרות ורועשות, שנקראו "מרכבות-ללא-סוסים" או "אוטומובילים", ושהרגיוו בצדק את העגלונים. קרוב